

17.96x13.68	1/4	עמוד 7	מגזין - גלובס	28/07/2016	54423642-0
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

40 חתולי הרעם

אינמריט: עם הילדים או עם החתול? תתפלאו
עד כמה התמונה שבחרתם להדביק לפרופיל
הווססאפ שלכם מעידה על מי שאתם | רנן נצר

40

24.41x35.44	1/3	40	עמוד	מגזין - גלובס	28/07/2016	54423372-0
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260						

מה אומרת עליכם התמונה ששמתם בפרופיל הוואטסאפ? [40]

אי-נפ-ניפ

כתבת פרופיל: מה אומרת התמונה הבאה?

איקה אברבנאל בעלי חברת הייעוץ אינטרגרטיקה

"זה ציור נוף מלפני כשנתיים, הראשון שציירתי אחרי שפרשתי מטבע (שימש סמנכ"ל בכיר בחברה). ציור הוא אהבה ותיקה שלי. הוא לא העבודה הכי טובה שלי, אבל הוא הציור שאני הכי אוהב. הוא משקף שינוי משמעותי בסגנון הציור שלי וגם בחיים – במקום מרדף 24/7 וכל הזמן עבודה, עבודה, עבודה, אני עושה כל מה שכיף לי לעשות. הציור הזה נמצא בסטודיו בבית שלי. אנשים רואים אותו בווטסאפ ואני מקבל הרבה תגובות טובות, אפילו הייתה בקשה לרכישה. סירבתי, כמובן, אני לא מוכר אותו".

איליק רוז'נסקי מבעלי השליטה בחברת להב LR

"התמונה צולמה בטיול בווייטנאם עם אשתי וחברים לפני כשנתיים. יצא שבמשך כמה ימים ראינו תייר יפני שבכל מקום שאליו הגיע, הוא עשה קפיצות באוויר ובת הזוג שלו צילמה אותו בכל פעם. הייתי באווירה של טיול וחופש, וגם אני התחלתי לקפוץ כמוהו. להפתעתי, הצליח לי. התמונה הזאת מלווה אותי מאז בווטסאפ".

יותר מאלף מילים

עם הילדים או עם החתול? בחליפה או בבגד ים?
מישירים מבט או אדישים למצלמה? תתפלאו עד כמה
התמונה שבחרתם להדביק לפרופיל הוואטסאפ שלכם
מעידה על מי שאתם, ולא פחות מכך, על מי שאתם
רוצים שכולם יחשבו שאתם. **בדיקת G ← רנן נצר**

מה

גורם לתמונה מסוימת, דווקא לה, להיבחר לתמונת הפרופיל האישית, האחת והיחידה, שאדם בוחר שתציג אותו בווטסאפ? ואל תטעו, לרוב לא מדובר בבחירה מקרית או אקראית. "אנשים מנהלים אסטרטגיות לניהול רושם בפלטפורמות שונות, והם עושים זאת גם בווטסאפ", מסבירה ד"ר איריס וילנאי-עבץ, מרצה בכירה במחלקה למנהל עסקים במרכז האקדמי רופין, שמחקרים אחרונים שלה עוסקים בתמונות פרופיל ברשתות חברתיות. "אנשים מציגים את עצמם בצורה הכי חיובית ואטרקטיבית, וזה נכון גם בפייסבוק וגם בווטסאפ. התמונה שהם בוחרים מיועדת לתקשורת עם אחרים, ובהתאם – אנשים מנסים לזקק את האמירה שלהם ולדחוס כמה שיותר מידע בתמונה היחידה והקטנה שניתן להעלות לאפליקציה: למשל, אני רוצה להראות מי אני, וגם שיש לי ילדים ושאתי אוהב פעילות בחוץ".

אז מה בוחרים בסוף?

"בגלל המקום הדחוס והצורך לבחור בתמונה אחת בלבד, אנשים הרבה פעמים מחליטים לשים משהו חשוב במיוחד או סמלי במיוחד. אם בפרופיל הפייסבוק יש תמונת פרופיל וגם רקע, ואפשר להשתמש בשניהם כדי לתת תמונה אישית וגם רקע תרבותי-חברתי על עצמך – בווטסאפ מבינים שאי אפשר הכול. המניעים לבחירת התמונה לא תמיד מודעים. מבוגרים יכולים לשים רק את עצמם או רק את הילדים שלהם. אצל ילדים, בני נוער וחיילים,

אנחנו רואים תמונות רק של עצמם או מקסימום עם חברים, כי אצלם זה הרבה החשוב ביותר. הם נולדו לעולם שפרטיות כמעט ולא קיימת בו, ולכן ברור שתהיה תמונה שלהם שמייצגת את החיים החברתיים שהם מנהלים".

בשנתיים האחרונות, וילנאי-עבץ ושותפתה למחקר, ד"ר סיגל תפארת, פרסמו מאמרים בנושא תמונות פרופיל בפייסבוק. אחד מהם מנתח את ההבדלים בין גברים לנשים (ופורסם בכתב העת סגמנטציה שיווקית של גולשים על-פי תמונת הפרופיל שלהם (ופורסם בכתב העת Journal of Interactive Marketing). השנתיים בדקו 500 חשבונות פייסבוק בינלאומיים באופן אקראי ומהממצאים, כך וילנאי-עבץ, ניתן להקיש גם לגבי תמונות הוואטסאפ, בהתאמות הנדרשות.

הן ויהו חמש דרכים ליצירת רושם: האדישים, מביעי הרגש, ההישגיים, החברתיים והמסתוריים. "בקבוצת 'האדישים'", מפרטת וילנאי-עבץ, "הכללנו אנשים שלא מחייכים בתמונה, לא בהכרח נמצאים בקשר עין – לא מסתכלים למצלמה או מרכיבים משקפי שמש – לא מתאמצים במיוחד בלבוש, אבל הם שם. בקבוצת 'מביעי הרגש' נמצאים אלה שמחייכים או צוחקים ומביטים למצלמה. ה'הישגיים' הם אלה שלבושים במותגי אופנה יקרים, מצולמים בספורט אקסטרים, ליד האופנוע, מטפסים על הר או עם בירה. בקבוצה של 'החברתיים' מופיע יותר מאדם אחד בתמונה – עם הילדים או עם חברים.

לעיתים קרובות גם מצאנו אצלם מוצרים שקשורים לפעילות חברתית, מזון מהיר, אופנה, פאבים. הקבוצה האחרונה היא 'המסתוריים' – בלי תמונה בכלל, או מציגים סמל כלשהו, גאדג'ט, תמונת רקע או קריקטורה. המכנה המשותף הוא שאי אפשר לדעת איך נראה אותו אדם".

יש הבדלים בולטים בפילוח בין נשים וגברים בקבוצות האלה?

"מצאנו שגברים היו דומיננטיים יותר מנשים בקבוצות 'האדישים' או 'ההישגיים'. הם הציגו תמונות שמראות יותר סטטוס כמו לבוש רשמי, או תמונות עם אובייקט וגם פעילויות אקסטרים. נשים נמצאות יותר בסגמנטים של 'מביעי רגש' או 'חברתיים'. הן הציגו יותר תמונות משפחתיות, עם הילדים או עם בן הזוג, הן יותר מחייכות ומביעות רגשות".

"תמונת הוואטסאפ נתפסת בעיני המתבונן כמשהו שמעיד עליך", אומר ד"ר עמית רכבי מהמרכז לחקר האינטרנט באוניברסיטת חיפה, המתמחה בניתוח רשתות חברתיות. "התמונה נתפסת כחלק מהפרופיל הגדול של אדם, של מי הוא ומה הוא. לעיתים, אנשים שמסתכלים על התמונה שלי בוחנים אותי לפי קריטריונים שבכלל לא חשבתי עליהם".

וההתייחסות שונה בין תמונת הפרופיל בווטסאפ לבין הפייסבוק?

"הוואטסאפ הוא אפילו יותר בלתי אמצעי, הוא מכניס את כולם לעולם שלי. נושא הפרטיות מאוד

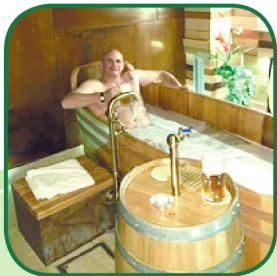
54423402-4	28/07/2016	ג' גלובס - מגזין	עמוד 41	2/3	25.78x35.16
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

ליאור טומשין בעל משרד עורכי דין ובעל טור ב־G

"מאחר שאני משתדל להיות נאמן לאמת (למעט בעבודה), אני חייב לשותף אותך שבזכותך נחשפתי לכך שהתמונה שלי בווטסאפ היא התמונה שלי בווטסאפ. אני סובל מפיגור טכנולוגי. אני לא יודע אם זה פיגור מאובחן, אבל אני לבטח על הספקטרום, אז ייתכן שזו תמונה שביקשתי למחוק ולחצתי כהרגלי על הכפתור הלא נכון. לשמחתי, זה פחות מביך מהפעם ההיא שקיבלתי סרטון לא צנוע מחבר, ובתור חבר טוב, העברתי הלאה בליווי הערה - ואימא שלי שלחה לי הודעה שהיא לא איתן, ולכן, אם אני מתעקש לשלוח את הדבר הזה גם לאיתן, כדאי שאברר מה הכתובת הנכונה שלו.

"סיכוי גדול יותר הוא שאחד הילדים חיבר אותי לווטסאפ במקביל לכך שהוא שיחק בפלייסטיישן, העלה תמונה לאינסטוש והוריד שיר מהיוטיוב (הם יצאו דומים לאימא), ומשום כך, ייתכן שצירף את התמונה הראשונה שמצא. בכל אופן, זו תמונה מחתונתו של אחי הבכור ובוודאות לא הייתי בוחר בה. אני מבקש שמישהו יעזור לי להחליף".

ניר קיפניס עיתונאי ומבעלי האתר סנהדרינק

"התמונה צולמה באביב שעבר, בספא בכפר בצ'כיה, שנמצא קרוב לעיר פלזן. העיר ידועה בזכות בירה פילזנר המפורסמת, שמיוצרת במקום. הספא מחובר למבשלת בוטיק ומציעים בו טיפולים שקשורים לבירה, כולל אמבטיית בירה. מאמינים שיש לזה סגולות בריאותיות שאני לא יכול לאשש ולא להכחיש, אבל זה חלומי של כל חובב בירה. בחוץ קר מאוד, אבל בפנים שוכבים בתוך אמבטיית בירה חמימה, כשבנוסף לברז שממלא את האמבטיה, יש ברז מזיגה קטן כדי למלא בכל פעם מחדש כוס של ליטר. אחרי שיוצאים משם עוברים לחדר מנוחה, אבל במקום תה צמחים כמו שאנחנו רגילים במקומות מעין אלה, מציעים שם עוד בירה.

"הבלניות הצ'כיות שם התפלאו מאוד שהעדפתי להתקלח אחר כך; שם רגילים להשאיר את הבירה על העור. אגב, לטיפול הזה יש שורשים בימי קדם; אומרים שהמלכה קליאופטרה המצרית הייתה רוחצת בבירה, שבעבר נחשבה יותר נקייה ממים. מאז התמונה הזאת בווטסאפ שלי, ואני מוכרח להודות שהיא די משקפת את עצמי ואת הדברים שאני אוהב לעשות. אם יש מישהו שיכול לשבת באמבטיית בירה, עם כוס ביד ולפרסם את התמונה, זה אני. אחת לכמה זמן אנשים אומרים לי - סחתיין על האומץ והחשיפה. אם מבקשים פרטים, אני מתחיל לספר את הסיפור, וככה מתגלגל סמול טוק, כך שלתמונה יש עוד יתרון נחמד".

מרים פיירברג ראשת העיר נתניה

"התמונה שלי מצביעה על כך שלפני הכול, אני סבתא אוהבת לשישה נכדים. הקטנה שבתמונה זו דורין, כיום בת ארבע, שקרויה על שם האימא האהובה שלי, דורין דבורה. היא ממשיכה בדרכי וקובעת שהיא ה'בוסה' והיא זו שתקבע מה יהיה".

אחיה פריד סמנכ"ל לקוחות עסקיים בכאל

"בתמונה - מדליה שקיבלתי בספטמבר 2013, בסיומו של מרתון ברלין - המרתון הראשון שרצתי. יש כל מיני שיטות איך להעביר את הזמן בקטעים הקשים יותר בריצה, בסביבות הקילומטר ה-38. גלגלתי בראש האם ואיזה סטטוס אכתוב בפייסבוק על החוויה וחשבתי על כמה סלוגנים. בסוף, לא הייתי צריך להשתמש באף אחת מהאופציות שאותן המצאתי במהלך המרתון, כי על המדליה שקיבלתי כתוב היה הסלוגן המנצח Run Once, Run Forever. זה מסר שלא היה טוב ממנו לתאר את תחושותיי ולכן הוא הגיע לווטסאפ שלי ונשאר שם כבר כמה שנים. מאז עשיתי עוד חמישה מרתונים ואני מאמין שריצה אכן הפכה לחלק בלתי נפרד מהחיים ומהזהות שלי".

מוטי חזיזה יו"ר ועד העובדים במפעל פרי הגליל

"התמונה היא מהפגנה מול משרד האוצר בירושלים בחודש מארס האחרון נגד ייבוא פטור ממסים של ירקות קפואים. אני חושב שרק בעלי עניין ייהנו מזה, ולא הצרכנים. בתמונה רואים כמה מחברי הוועד ואני עומד באמצע. הגענו כמובן מהמפעל בחצור הגלילית. רצינו לדבר עם שר האוצר משה כחלון, אבל רק העוזרים שלו יצאו אלינו. כשכחלון מונה לתפקיד שמחתי שהוא אדם חברתי, אבל לצערי, דווקא אלה שאתה תומך בהם, מכים בך. אי אפשר להיות חברתי ולפגוע בחוליה החלשה, בעיירות הפיתוח. חוץ מסיפורים, לא עשו כלום בחצור הגלילית".

ד"ר עמית רכבי: "תמונת הווטסאפ נתפסת בעיני המתבונן כמשהו שמעיד עליך, גם אם אנשים שמסתכלים על התמונה שלי בוחנים אותי לפי קריטריונים שבכלל לא חשבתי עליהם. התמונה נתפסת כחלק מהפרופיל הגדול של אדם, של מי הוא ומה הוא"

לא מובנה בווטסאפ. הקונספט של מפתחיו לא היה של פרטיות, פשוט נכנסים ורואים. היום אנחנו רק רוצים להגן על הפרטיות שלנו, אבל ווטסאפ נרכשה על-ידי פייסבוק, כלומר הכדור עבר למישהו שפרטיות זה הדבר האחרון שמעניין אותו".

"ווטסאפ הוא הרבה יותר אינטימי מהפייסבוק, והמעגל המשפחתי והחברתי יותר צפוף", מחדד פרופ' יאיר עמיחי-מבורגר, ראש המרכז לחקר הפסיכולוגיה של האינטרנט בבית ספר לתקשורת בבינתחומי הרצליה. "כניגוד לפייסבוק, ששם אנשים יכולים לתאר את עצמם בצורה הכי רחבה ולעיתים קרובות הם משתמשים בזה כדי לשווק את עצמם לעולם שבחוץ, הווטסאפ היא רשת מתונה והנחת העבודה היא שאנשים כבר מכירים אחד את השני ולכן אין את היחצנות הגדולה. אנחנו לא צריכים לשחק אותה ולא לשווק את עצמנו כדי להתקבל לקבוצה. בדרך כלל בתמונות בווטסאפ אנשים יותר רגועים לעומת מה שקורה בפייסבוק.

"עם זאת, מאחורי התמונה יש בדרך כלל אמירה על המיצוב של אותו אדם בקבוצה או במשפחה: מיצוב עכשווי - איך אדם תופס את עצמו בתוך

54423417-0	28/07/2016	גלובס - מגזין	עמוד 42	3/3	25.42x33.3
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

פרופ' איתמר גרוטו ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות

"התמונה צולמה ב־2011 כשנאמתי בעצרת האו"ם שעסקה בהתמודדות העולמית עם מחלת האיידס. לעצרת הגיעו ראשי ממשלות ונשיאים, ובישראל מצאו לנכון לשלוח אותי כנציג המדינה. את הנאום, שעסק במדיניות הישראלית לגבי המחלה וסקר מה אנחנו עושים בתחום, כתבתי עם כותב נאומים מקצועי. מבחינתי, היה מאוד מרגש לעמוד על במה שעמדו עליה שועי עולם. מאז אני קצת פחות מתרגש כשאני צריך לנאום. החלטתי לשים את התמונה בווטסאפ כי זה רגע שמתגאים בו. הרבה פעמים שואלים אותי לפרסום התמונה".

קלמן שחם מבעלי בית ההשקעות אלטשולר שחם

"התמונה צולמה לפני כשנה, בחגיגות 25 שנה לאלטשולר שחם. העובדים החליטו להכין בעצמם את המסיבה ולא להזמין אמן כלשהו, כשהמוטו היה שאנחנו יודעים לעשות לעצמנו לא פחות טוב מאנשים חיצוניים. כמנהלים, החלטנו 'לתת פייט' לעובדים ולעלות לבמה עם הופעה משלנו. אז עשינו תזמורת בצורת, והייתי הסולן למרות שאני לא יודע לנגן בגיטרה. הרבה היו משוכנעים שנתנו ביצוע אמיתי".

סיגל פעיל בעלת משרד עורכי דין

"צילום שלי מתוך ראיון בטלוויזיה, שהבן שלי, בן 19, צפה בו וצילם אותו. אהבתי שהתמונה לא מבוימת ושאינן בה פוזה שנעשתה במיוחד למצלמה. מבחינתי, הווטסאפ הוא כלי עבודה שלי, כולל התמונות שאנשים שמים. אני מסתכלת בתמונות כדי לראות עם מי אני מדברת".

פנינת ינאי אשת עסקים ועורכת דין

"התמונה צולמה לפני כארבע שנים, באירוע של אגודת הידידים של שיבא. בית החולים יזם אירוע גמר לתחרות עיצוב קו הטקסטיל העתידי של בית החולים. כל מעצב עשה פרונטציה של הרעיון שלו, ומרגש במיוחד היה הקונספט של קו הטקסטיל למחלקת הילדים. חברה צילמה אותי ובחרתי בתמונה הזאת לווטסאפ כי היא משקפת בעיניי את מי שאני מחוץ לאינטרסיונות היומיומית שלי. "הסטטוס שלי בווטסאפ הוא 'הבוטח בה' חסד יסובבנו'. המשפט הזה מבטא את התפיסה הבסיסית שלי כאדם מאמין, שמתמודד יום־יום בזירות מקצועיות ומורכבות, לצד מעגלי חיים נוספים, ואני תמיד יודעת שהאמונה היא כוח מניע משמעותי מאוד בחוויה הכוללת שלי. "המשפט הזה מגיע ממקום רגשי עמוק. לפני מספר שנים, אימא שלי חלתה והובהלה לניתוח. בכניסה לחדר הניתוח, כשאני לא יכולה לעצור את שטף הדמעות, היא אחזה בידי ואמרה: "הבוטח בה' חסד יסובבנו", ועם המשפט העוצמתי הזה השאירה אותי להתמודד עם שעות החרדה והימים שיבואו אחרי. מאז היא החלימה וחזרה לחיים בריאים וחזקים, אבל המשפט הזה, עם אחיזת היד החמה שלה ברגע המסוים מאוד בין אם לבתה, נשאר חקוק בי ומלווה אותי".

הקבוצה, או אידיאלי - כמו שהם היו רוצים להיות. זה תלוי מייה הקבוצה הרומינגטית של אותם אנשים, אבל בכל מקום, יש לנו הצורך להגיד מי אנחנו".

עמיחי המבורגר מעלה את אחת הבעיות שצצות בעקבות תמונות הפרופיל בווטסאפ: "בעולם הדיגיטלי, אנחנו עוברים מקבוצה אחת לאחרת בעשירית השנייה. אבל הרבה אנשים לא פיתחו את המיומנויות הדיגיטליות במובן הזה שתמונה שהייתה נכונה בקונטקסט חברתי אחר, לא מתאימה לאחר, כיוון שבכל קבוצה אנחנו רוצים ליצור רושם אחר".

הנה שתי דוגמאות לכך: מספר הורים ממרכז הארץ פנו לאחרונה להנהלת בית הספר שבו לומדים ילדיהם, בבקשה שתסב את תשומת לבם של אחת המורות לתמונת הווטסאפ שלה - וליתר דיוק, לעובדה שכל התלמידים חשופים אליה. "בשורה התחתונה, זאת תמונה פתיינית", מספרת אחת האימהות. "נכון שאותה מורה נראית יפה בתמונה, אבל היא לבושה בסטרפלס חשוף, עם כתפיים חשופות ומחשוף בחזה. כל התלמידים רואים את התמונה, יש להם קבוצת ווטסאפ עם המורה. זה לא כמו בפייסבוק, שבו ניתן לחסום כך שתלמידים לא יכולים לראות את התמונות האישיות. המורה החליפה תמונה באותו יום". דוגמה אחרת, שדווחה בכלי התקשורת לפני כשנתיים, היא על זוג חרדי שנאלץ לעזוב את הדירה ששכר בביתר עילית, בשל טענותיו של בעל הדירה על חוסר צניעות. בין היתר, טען כי השוכרת העלתה תמונה לא צנועה לווטסאפ, ולמעשה הפרה את תנאי הצניעות שהציב בפניה.

"אנשים לא תמיד מבינים שתמונה שמעבירה מסר, שווה יותר מאלף מילים", מסכם פרופ' עמיחי המבורגר. "העלית תמונה לא נכונה? העברת מסר שהוא טוטלי".

renen@globes.co.il

ד"ר איריס וילנאייטבץ:
"אנשים מציגים את עצמם בצורה הכי חיובית ואטרקטיבית. מנסים לזקק את האמירה שלהם ולדחוס כמה שיותר מידע בתמונה היחידה והקטנה שניתן להעלות לאפליקציה: למשל, אני רוצה להראות מי אני, וגם שיש לי ילדים ושאיני אוהב פעילות בחוץ"

צילום: באדיבות מרכז אקדמי רופין

צילום: איל יצחק

פרופ' יאיר עמיחי המבורגר: "מאחורי התמונה יש בדרך כלל אמירה על המיצוב של אותו אדם בקבוצה או במשפחה, מיצוב עכשווי - איך אדם תופס את עצמו בתוך הקבוצה, או אידיאלי - כמו שהם היו רוצים להיות. בכל מקום יש לנו צורך להגיד מי אנחנו"